

Sbírka s jiskrou v oku

Tříkrálová sbírka slaví sedmnáctiny. Dospěla a rozvinula se do krásy. Mnohým nedá spát již dlouhé týdny dopředu a teď čeří poklidné okamžiky doznívajících Vánoc. Protože koledníci už stojí na chodníku anebo zvoní u prahů našich dveří. Cink, cink! Velké dobrovolnické představení právě začíná.

My, kněží a biskupové, nahlížíme duchovní rozměr jejího poselství. Na druhé straně slyším – je to přece sbírka jako každá jiná. Kde je tedy pravda? Který z obou polů celou akci lépe vystihuje? Domnívám se, že oba pohledy jsou významné, a ač zdánlivě protichůdné, tvoří nedílnou jednotu. Jasná pravidla dávají pevný základ, neboť zákony je třeba ctít. A poselství radostné zvěsti o narození Božího Syna, s nímž k nám koledníci přicházejí, je zlatou korunou, která dává sbírce smysl.

Z předchozích ročníků už také známe poučení: Aby celá akce přinesla zúčastněným radost, měla by být příjemnou, radostnou podívanou a hezkým zážitkem pro všechny zúčastněné.

Výnos sbírky pomůže těm, kteří se, podobně jako kdysi Svatá rodina, ocitli v nezáviděníhodné situaci. Třeba pro své stáří, handicap anebo prostředí, ve kterém vyrůstali. Těm výnos sbírky pomáhá zlepšit jejich neradostný úděl, a někdy dokonce k dobrému zásadně promění celý jejich život.

Neuzavírejte tedy svá srdce, ale pamatujte: pokud chceme bližním pomoci, musíme sebrat odvahu překročit svůj vlastní stín, překonat pohodlí a možná i předsudky. Podobně jako biblický Zacheus, vynalézavý muž malé postavy, který nečekaně vylezl na strom, aby spatřil procházejícího Ježíše.

PAVEL POSÁD,
prezident
Charity ČR

Kristus ať požehná tomuto domu

Vzhůru na koledu! „Černej vzadu“ při koledování pozadu nezůstává.

Ilustrační snímek Jiří Strašek

V čase, kdy budete v rukou držet a číst tyto řádky charitní přílohy KT, bude už největší humanitární akce svého druhu v České republice na startu.

Tříkráloví koledníci, kteří zvěstují radostnou zprávu o narození Spasitele, už vyrážejí. Více než 60 tisíc dobrovolníků se pokouší obejít co nejvíce domácností, aby na veřejně mohli napsat zkratku K + M + B znamenající Christus mansionem benedicat – Kristus ať požehná tomuto domu.

Dříve této příležitosti využívaly chudší děti, aby si vykoledovaly něco k jídlu či malou almužnu. Dnes koledníci neprosí o pomoc pro sebe, ale pro druhé, kteří se bez naší pomo-

ci neobejdou. Proto již na podzim roku 2016 všechny Charity připravovaly dle potřeb klientů své záměry, na něž vykoledované finanční prostředky použijí. Pro zvýšení transparentnosti a efektivnosti jsou všechny tyto záměry schvalovány komisemi, které jmenují sídelní biskupové. A tak už dnes všichni dárči mohou vidět, na co svými finančními dary přispívají. Tříkrálová sbírka je celostátní, přesto se 65 % výtěžku vrací do regionu, kde byl vykoledován, a 15 % do dané (arci)diecéze. Další 10 %

je použito na pomoc v zahraničí, 5 % na celostátní projekty a 5 % činí rezerva. Je pro nás hodně motivační i velmi zavazující, že nám každoročně roste nejen počet koledníků, ale také celkový výtěžek sbírky. V loňském roce již atakoval hranici 100 milionů korun.

To vše by nebylo možné bez obětavosti našich spolupracovníků a štědrosti dárců. Proto bych chtěl využít této příležitosti, abych všem ze srdce poděkoval a jménem všech našich klientů vyjádřil velké: „Pán Bůh zaplať!“

Začít nový rok třeba právě tímto dobrým skutkem je krásné vykročení, které náš svět může učinit zase o něco lepším. Dovolte mi, abych vám jménem Charity ČR popřál do roku 2017 mnoho radosti, zdraví, pokoje a Božího požehnání.

LUKÁŠ CURYLO,
ředitel Charity ČR

Seznamte se: Jejich veličenstva tříkráloví koledníci

Koledování v průběhu Tříkrálové sbírky podléhá přesným pravidlům. Skupinku obvykle tvoří tři koledníci v dětském věku převlečení za bájně krále (mudrce z východu), kteří se podle tradice přišli do Betléma poklonit novorozenému Ježíškovi. Koledníky doprovází (anebo je jedním z nich) vedoucí skupinky, osoba ve věku nejméně 15 let.

Koruna

Označuje královskou hodnost. Králové se prý jmenovali Kašpar, Melichar a Baltazar. Zkratky jejich jmen bývají někdy také uvedeny na kolednických korunách.

Dary

Koledníci nesou v košíku či v jiném zavazadle dary, které zpravidla po odzpívání koledy rozdávají kolemjdoucím. Jde o cukříky, kapesní kalendářiky či upomínkové předměty.

Cukřík obsahuje 5 g „bílého zlata“ k oslazení čaje či kávy. Cukříky pro sbírku vyrábí chráněná dílna Reparto Zábřeh na Moravě, která tím dává práci lidem s handicapem. Kalendářik s logem sbírky a kalendářem na rubu je i v dnešní „době elektronické“ velmi žádaná a praktická věc.

Pokladnička

Nádoba z průsvitného plastu s otvorem uprostřed šroubovacího víka, do které dárce vkládají peníze. Otvor je malý, bankovky je proto nutné stočit do svítky anebo několikrát přehnout. Drobné výstupky po okrajích zneumožňují vysunutí bankovek či vysypání mincí zpět.

Pokladnička musí být pevně uzavřená, a navíc zapečetěná místně příslušným městským či obecním úřadem. Každá pokladnička má číslo a to musí souhlasit s číslem uvedeným na kolednické průkazce. Pokladničku zdobí samolepka s červeným logem Charity.

Průkazka

Slouží k identifikaci vedoucího skupinky. Průkazka je vystavena Charitou ČR a potvrzena příslušnou diecézní charitou. Obsahuje podpisy odpovědných osob, případně i razítko diecézní charity. Údaje na průkazce koledníka/doprovodu musí souhlasit s údaji v jeho průkazu totožnosti, který si dárce může takéž vyžádat.

Křída

Měla by být požehnána v kostele, neboť „svěcenou křídou“ se přeci žehnací formulka K + M + B na dveře mnohem lépe píše. V některých Charitách se už „zmodernizovali“ a místo vlastnoručního nápisu vám nabídnou požehnání v podobě samolepky, která dobře drží i na hladkém lesklém povrchu.

Kostým

Představuje vlastní oděv koledníka a záleží zcela na možnostech a tvůrčí invenci místní charity či farnosti. Někde si vystačí s bílými ministrantskými albami, jinde se oblečou do výpravných barevných kostýmů připomínajících orientální nádhru skutečných panovníků.

Hudební nástroj

Chtějí-li koledníci radost dárce znásobit, kromě zpěvu zahrájí. Opět záleží na možnostech a muzickém nadání jednotlivých koledníků.

Za zhotovení snímku tří králů děkujeme žákům fotografického kroužku církevní Veselé školy v Praze.

Pokud vám koledníci, kteří prosí o dar do Tříkrálové sbírky pořádané Charitou ČR, na požádání nepředloží svůj průkaz nebo odmítnou ukázat úřední pečetění sbírkové kasičky, jde patrně o koledníky, kteří se pouze vydávají za zástupce Charity, a může se jednat o podvod.

Charita si nečiní výhradní právo na tento lidový zvyk. Koledovat může opravdu kdokoli. Nemůžeme ale nést odpovědnost za dary, jež veřejnost svěří koledníkům, kteří nejsou evidovaní jako osoby pověřené vykonávat Tříkrálovou sbírku (nedisponují tedy průkazem vystaveným dle výše uvedených pravidel a nevybírají dary do úředně zapečetěné kasičky).

Viz též: www.trikralovasbirka.cz/o-sbirce/pravidla-sbirky

Otevřené dveře, peněženky, ale hlavně naše srdce!

Martina Kociánová je aktivní moderátorkou, nadanou pěvkyní, věnovala se také novinářské a redakční práci, zároveň je však maminkou a nadšenou propagátorkou filantropie a dobročinnosti.

Martina Kociánová při Tříkrálovém koncertě.

Snímek Richard Bouda

Uvádíte společně s Janem Čenským dobročinný pořad Tříkrálový koncert Charity ČR. Letos proběhne už desátý ročník. Jak to vlastně začalo a čím vás tento koncert zaujal, že mu věnujete opakovaně tolik času? Začalo to úplně nenápadně. O Tříkrálové sbírce jsem samozřejmě věděla, ale že se z našich společných koncertů, které sbírku každoročně zahajují, stane tak silná tradice a že u toho budeme s Honzou tak dlouho, nás ani nenapadlo. Stejně jako nás nenapadlo, že každý rok bude výtěžek z koncertu větší a větší. Ta věta po skončení přenosu „Tak zase za rok.“ má v sobě zvláštní kouzlo.

Slovo charita je v naší společnosti možná trochu opotřebované.

V devadesátých letech právem přišla nejedna charita, neziskovka a sbírka o důvěru. Ale pokud člověk chápe slovo charita jako ono z latiny – láska, smilování nebo slitování, měla bych

o nás opravdu strach, kdybychom ten pojem cítili jako prázdny. Neznamena to ale, že při výstupu z metra jsme povinni vhodit peníze do každé pokladničky a koupit si kdejakou cetku. Člověk by měl dělat věci, které jsou pro něj pravdivé. Nikoli proto, aby zapůsobil na okolí, anebo proto, že je k tomu dotlačen. Někdo je spontánnější, někdo rád věci promýšlí, někdo chce dát peníze, jiný pomoci rukama anebo tím, co umí. Důležité je, aby na konci opravdu byla pomoc, a ne jen náš dobrý pocit ze sebe samých. Obávám se, že v poslední době se nosí opájet se falešnou ušlechtilostí, za kterou nestojí slitování, nýbrž vlastní zbytnělá ega.

Co pokládáte za svůj největší dobrý skutek?

Jeden z našich nejtěžších úkolů je dopracovat se k tomu, že nebudeme

tolik oceňovat své dobré skutky, ale především pěkné činy ostatních. Většinou je to přesně naopak. Ano, pár mých dobrých skutků mě napadne, a právě proto, co jsem teď řekla, to pro mě není dobré znamení. Chtěla bych, aby byly tak samozřejmé, že si je vůbec nebudu uvědomovat. Tak třeba jednou, dělám na tom.

Vedete k pomoci druhým i svého syna? Jak se dnes podle vás dají děti přimět, aby o pomoci druhým vůbec začaly uvažovat?

Myslím si, že naučit děti pomáhat ostatním jde nejlépe příkladem. Ostatně jako většina věcí ve výchově. Povídat si, vysvětlovat a odpovídat na otázky dětí je určitě nezbytné, ale je-li to prostě jakékoliv akce, skutku, stanou se z toho po čase jen

řeči. Na druhé straně, když tak pozoruji svého synka, někdy s obdivem shledávám, že slitovnost je svým způsobem částečně daná, možná je to něco jako talent. Spoustu věcí můžete dohnat cvičením, ale právě ona přirozenost pomoci se naučit nedá.

Co pro vás osobně znamená kouzlo Vánoc a sváteční čas Nového roku? Stiháte jej při svém vytížení skutečně prožít?

Vánoce jsou nejen jedna z důležitých tradic, jež ukotvují náš rok a život, ale zároveň s sebou nesou obrovský vzkaz. Vzkaz, který po vrstvách rozkrývá celý život. Je to, jako když jdete na film jako dítě a smějete se a pak ho vidíte za pět let a rozkryjete další vtipnosti, které jste v deseti letech nechápali, a za dalších pět let vám ten film vydá ještě úplně jiný příběh. Tak prožívám Vánoce. Úplně jinak v dětství, jinak před dvaceti lety a pravděpodobně mě další zasnutí nad mírou lásky, kterou neumíme pochopit, největší obětí, kterou neumíme uchopit, i naději, které se zdráháme uvěřit, stále ještě čeká.

Co byste popřála koledníkům Tříkrálové sbírky?

Aby našli otevřené nejen dveře a peněženky, ale hlavně srdce. Aby v nich cesta od domu k domu posílala vědomí společenství a kořenů, ke kterým patříme. A aby získali pocit, že na kterékoli dveře mohou zaklepat, i kdyby se v nouzi ocitli oni sami.

DIANA TUYET-LAN KOSINOVÁ

Cukřík: bílé zlato i záchrana života

Odolena Voda, nedělní bohoslužba. Ve vyřezávaných barokních lavicích sedí věřící, mezi nimi katechetka Alena i tříkráloví koledníci.

Ti včera prokličkovali celé městečko vybavení kasičkou a drobnými dárky, kalendářiky a cukry. Igelitka se zbylými dutinkami cukru nyní stojí opřená v koutě u mariánského oltáře. Zbývá jen požehnání a mše svatá skončí. „Žuch,“ ozve se do ticha. Jedna z žen v zadní lavici se skácela k zemi. Alena ji zná. „To je diabetická koma,“ šeptne a přiskočí k ženě, která má křečovitě sepjaté ruce a vytřeštěné oči. Věřící

pokládají paní na lavici. „Cukr, přines cukr,“ zavelí Alena. Něčí ruce okamžitě loví cukříky v igelitce. Někdo drží ženě hlavu a další jí sype tříkrálový cukr do úst. Alena mezitím běží pro láhev vody. Za chvíli ji měl farář žehnat, teď je ale potřebná jinde. Alena přikládá k ženiným nehybným rtům ústí lahve. Vteřiny se nekonečně vlečou. Pak žena zamrká na malovanou kostelní klenbu. Pomalu se zvedne a zašeptá. „Myslela jsem, že už jsem v nebi...“

Tři králové na obalu

Tříkrálový cukřík koledníci každý rok rozdávají jako poděkování těm, kdo přispějí potřebným v Tříkrálové sbírce. „Hned v začátcích sbírky jsme přemýšleli, čím dárce odměnit, aby to bylo praktické a mělo to spojitost s Charitou. Volba padla na cukříky, které jsme v té době balili v chráněné

dílně. Tento dárek má navíc spojitost i se Třemi králi. Cukru se u nás přeci přezdívá bílé zlato,“ přibližuje Jiří Karger, ředitel Charity Zábřeh, pod kterou chráněná dílna funguje. „Bílé zlato“ balili do podlouhlých dutinek lidé se zdravotním postižením už od roku 2000. Tento rok je výjimkou. Cukříky totiž změnily obal. „Tradiční dutinkové obaly letos vystřídaly obdélníkové sáčky, na které zatím nemáme potřebný balicí stroj. Cukříky letos zajistily jiné firmy, my však aktuálně z grantu na sociální podnikání pořizujeme tuto techniku, abychom mohli na tradici příští rok znovu navázat,“ vysvětluje Jiří Karger.

Motiv Tříkrálové sbírky zůstává stejný i v roce 2017 – origami. Skládaná kometa, korunky i figurky Tří králů zdobí obal cukříků již od roku 2010.

KAROLÍNA OPATŘILOVÁ,
JAN OULÍK

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA
2017 KAŽDÁ KORUNA POMÁHÁ

TŘÍKRÁLOVÝ KONCERT 2017

Věra Martinová,
Václav Neckář & Bacily,
Lenny, Spirituál kvintet, Slza,
Boni Pueri

Moderují: Martina Kociánová
a Jan Čenský

8. 1. 2017 od 18.00
přímý přenos na ČT1

Změna programu vyhrazena.

Příběhy z televizní obrazovky

Tříkrálový koncert v České televizi slaví desáté jubileum. Při té příležitosti se tvůrci rozhodli poohlédnout a ukázat, jak peníze ze sbírky pomáhají měnit lidské osudy.

Příběh Olinky a Honzíka natočený před šesti lety v plzeňské čtvrti Doubravka patří k nejpůsobivějším reportážím, které diváci viděli v rámci Tříkrálového koncertu. Ukazuje totiž, že i na konci nejtemnějšího tunelu může zablikat světlo naděje.

S Olinkou se osud příliš nemazlil, vystřídala hned několik dětských domovů a v dospělosti zažila vyhazov na ulici. Honza vyrůstal doma s maminkou, a když odešla na věčnost, zaháněl samotu alkoholem. Přišel o byt a skončil na dlažbě se dvěma igelitkami v dlaních a se čtvrtmilionovým dluhem na krku. Pro mnohé z nás by to byla „konečná“. Jenže Honza se „zaběhl“ a začal se léčit.

Potkal totiž Olinku a ti dva se do sebe zakoukali. Do jejich životů v pravý čas vstoupil také „anděl strážný“ – Anička Srbová z Městské charity Plzeň, osoba naslouchající, ale zejména

Ze dna zpět do života. Tréninkové prostory v Ostravě. Snímek Dalibor Kraut

praktická. Do života mladého páru vnesla potřebný řád, pomohla se se-stavením splátkového kalendáře a nakonec i s vystrojením veselky. Novomanželé se zabydleli v bytě malém jako dlaň, Honza sehnal práci, sekal dobrotu a splácel dluhy. Olinka se starala o domácnost, Anička jim hlídala rozpočet. Právě v této sestavě se mihli v roce 2011 v rámci Tříkrálového koncertu na televizní obrazovce.

Jak vypadá situace dnes? Olinka překonala těžkou nemoc, denně ji navštěvuje charitní sestra. Honza se dal dohromady, doma vaří a peče a nepije. Stále je však doprovází jejich anděl strážný: Anna Srbová.

Příprava na restart

Pro druhý příklad putoval televizní štáb na opačný konec republiky – do Ostravy. Velká část výnosů Tříkrálových sbírek tu od roku 2013 směřovala na účet ojedinelého projektu, který nese plody. Charitní středisko sv. Lucie – sociální rehabilitace se díky dárcům sbírky rozšířilo o novou aktivitu pro lidi v nouzi, kteří si prošli životem na ulici. Ti našli dočasný přístav v azylovém domě či startovacím bytě a za podpory sociálních pracovníků se připravují na svůj „nový“, samostatný život. Právě pro ně vybudovala

Charita Ostrava tzv. Tréninkové prostory. Paní Šárka, obyvatelka startovacího bytu, dochází do šicí dílny každý čtvrtek. Pod dozorem lektorky se spolu s dalšími klientkami učí ovládnout šicí stroj, opravit rozpárané stehy na šatech nebo spíchnout něco užitečného a současně slušivého: tašku, obal na knihu nebo polštářek. „Výrobky prodáváme především v čase adventu a před Vánocemi. Kromě šitých věcí tvoříme keramiku, drátkované ozdoby nebo ručně zdobené svíce,“ vypočítává paletu aktivit sociální pracovnice Petra Hořínková. „Klienti se na jarmarcích otkrají při komunikaci se zákazníkem a tím získají sebevědomí,“ doplňuje Hořínková.

Program v Tréninkových prostorech probíhá každý týden od středy do pátku, zájem je značný a nabídka pestrá – od péče o domácnost, vaření a ručních prací přes výuku práce na počítači a výtvarných činností až po kurzy finanční gramotnosti a nácvik vstupu na pracovní trh. Díky prostředkům z Tříkrálové sbírky tak může Charita Ostrava pomáhat lidem, kteří si sáhli na dno, ale chtějí se odtud dostat.

O tom, jak příběh Olinky, Honzíka a Aničky z Plzně i Tréninkových prostor z Ostravy pokračuje, se dozvíme v přímém přenosu Tříkrálového koncertu v neděli 8. ledna od 18 hodin na ČT 1.

DALIBOR KRAUT,
JAN OULÍK

Pár korun do kasičky mění osudy

Jsou to tisíce příběhů lidí z celé země, kterým tříkráloví koledníci pomáhají. Představit všechna místa pomoci by vydalo na mnohasvazkovou knihu. Pokusíme se ukázat dva příběhy, o nichž dárce nemohou mít ani tušení.

Malá, ale velká pomoc: topení na zimu.

Ilustrační snímek OCH Pelhřimov

Středisko Na Sioně kutnohorské Charity může díky přestavbě, na kterou také vybírali tříkráloví koledníci, pomáhat více rodinám s handicapovanými dětmi a poskytovat jim také ambulantní služby. Jednou z nich je tzv. behaviorální terapie pro děti s autismem a dalšími vývojovými poruchami. Prospěla i pětiletému Honzíko-

vi. Za několik měsíců udělal viditelné pokroky, které odborníci označují za „malý velký zázrak“: řekne pár slov, navazuje oční kontakt a začíná více vnímat své rodiče a okolí. „Měli jsme ohromné štěstí, protože právě ten rok na podzim začal projekt Behaviorální terapie pro práci s dětmi s poruchami autistického spektra,“ říká Honzíková

maminka. „Učili jsme se, jak syna udržet u stolečku, co dělat, když má vzdor a vzteká se. Rané péči jsme vděční za vše, co pro nás, a hlavně pro Honzíka, dodnes dělá. Nesmírně si vážím toho, jak umí rodiče podpořit, lidsky si popovídat a pomáhat jim,“ oceňuje paní Simona službu sociálních pracovníků z kutnohorské rané péče.

Čtyři děti a zima na Vysočině

„Na naše služby pro rodiny s dětmi se loni obrátila paní v kritické životní situaci. V jednom roce přišla o rodiče a zároveň se rozešla s manželem. Zůstala sama se čtyřmi dětmi a bez zaměstnání. Nemohla si dovolit koupit topení na zimu,“ popisuje Martina Kábelová z Oblastní charity Pelhřimov jeden z příběhů, kde dárce a koledníci „vytrhávají trn z paty“. Pelhřimovská charita poskytlá přímou pomoc. U toho však nezůstalo. „S paní dále pracovali sociální pracovníci ze služeb pro rodiny s dětmi, které naše Charita provozuje,“ popisuje Martina Kábelová. „Paní si našla práci a otop si už letos zaplatila sama. Pomohli jsme jí však uhradit kroužky pro děti, protože rodinné finance jsou i nadále napjaté – uživit čtyři děti z jedné mzdy není jednoduché,“ uzavírá se vzkazem díky tříkrálovým dárcům Martina Kábelová.

(kar, mich)

Výchova tříkrálových koledníků

Kterak se přihodí, že z koledníků vyrostou koledníci? Cestou se v koledování na chvíli ztráceli, ale dnes už zase vědí, proč se ve sbírce nasazují. Příběh své rodiny přibližuje ředitelka Charity na pražském Chodově Eva Černá.

Leden 2001: „Mami, ty jdeš na maškarní?“ synové si udiveně prohlížejí můj kolednický kostým. „Ale ne, jdeme s tetou Irenou a strejdou Pavlem koledovat. Budeme zpívat koledy a vybírat peníze pro lidi, kteří potřebují pomoc Charity,“ vysvětluji klukům. „Můžeme jít s tebou? Já chci taky takovou korunu,“ žadoní ten menší. „Možná příští rok, to už budete větší,“ беру do ruky kytaru a nechávám je v bábíččině péči.

Leden 2004: Oba moji synové veselé běhají kolem stanice metra Budějovická, přes ramena pláště, na hlavách korunky, kolem krku zavěše-

Králové se při sbírce také královsky baví.

Snímek archiv ACH Praha

né pokladničky, a hlasitě jásají nad každým vybraným penízkem. Já hraju na kytaru a zpívám koledy, co mi plíce stačí.

Leden 2007: Tentokrát vybíráme na Chodově. S kasičkou na krku před nákupním centrem pobíhá už jen ten mladší. Já tradičně s kytarou, starší syn

hraje na flétnu a tváří se, že tam vlastně není.

Leden 2010: „Cože, už zase ta Tříkrálovka? To si, mami, děláš snad srandu! Vždyť je to trapný! Budeme za kašpary! Co když nás uvidí někdo z kamarádů,“ ozyvají se protesty ze sluje, kterou obývají moji dva pubertáci. Nakonec se nade mnou starší syn smiluje, přemluví ještě kamaráda, takže znovu bereme kytary, flétny a vyrážíme do ulic. Mladší syn odolává veškerému nátlaku a zůstává doma u svého malířského stojanu.

Leden 2013: Mám s sebou perfektní tři krále, jeden hraje na kytaru, druhý na flétnu, třetí vybírá. Naše hudební produkce je díky zimě a věku chlapců poněkud originální, zato nadšení nám nechybí. Někteří spoluobčané se nás snaží podplatit, abychom přestali zpívat. Já už jen dělám pedagogický dozor.

Listopad 2016: „Mami, už jsi ob jednávala věci na Tříkrálovou sbírku?“ ptají se synové. „Máme pět skupinek, každá má hudebníka – kytary, flétny, dokonce klarinet. Máme v plánu obejít Spořilov. Ty zůstaň doma, stejně se vždycky nastydeš.“

Přemýšlím, jak dlouho bude kolednická tradice v naší rodině pokračovat a zda i z úst další generace budou pražskými ulicemi znít slova písně: „My tři králové, jdeme k vám, štěstí, zdraví vinšujem vám.“

EVA ČERNÁ

Charita pomáhá se záchranou rodin

Rodinný sociální asistent patří k patnácti službám provozovaným Oblastní charitou Znojmo. Jedná se o podporu rodin, v nichž mají rodiče problémy s výchovou a péčí o své děti. A pomáhají i tříkráloví koledníci.

Chudoba, nezaměstnanost, chybějící bydlení, rozpad manželství – to vše jsou příčiny problémů, které často vyžadují pomoc. „Tam, kde zůstaly pevné vazby rodičů a dětí, je prvním a nejdůležitějším cílem zabránit úřednímu odebrání zanedbaných dětí. Pomáháme proto posilovat rodičovské dovednosti a schopnosti, jsme oporou při řešení problémů dětí ve škole a při jejich přípravě na vyučování, při výchovných

obtížích či péči o domácnost; pomáháme i se získáním zaměstnání rodičů a důstojného bydlení. Radou se snažíme vést i k pozitivním změnám v zadluženosti rodin, aby rodiče s dětmi nebyli snadným terčem lichvářských nebankovních společností,“ představuje zástupkyně ředitelky znojemské Charity a vedoucí tamního centra poradenství Radka Růžicková širokou škálu charitní podpory.

Služba je zdarma

Nějaký čas trvá, než většina rodinných příslušníků pochopí, že Charita nepříchází, aby je kontrolovala a kritizovala, ale aby účinně pomáhala. Navázání dobrého vztahu někdy trvá i půl roku. „Jistě není správné, že se někde málo uklízí a pere, že děti zanedbávají hygienu, nemají dostatek jídla nebo nechodí do školy. My ale hledáme především příčinu špatného stavu, aby bylo možné ji odstranit. Záleží na rodině, zda přijme naši strategii a rozhodne se problémy řešit,“ vysvětluje Radka Růžicková.

Děti by neměly hladovět!

Ke službám, které znojemská charita poskytuje rodinám v nepříznivé sociální situaci už deset let, patří bezplatné poskytování obědů dětem. I když se to může zdát neuvěřitelné, opravdu je u nás stále řada žáků, kteří trpí kvůli nouzi rodičů hladem. „Pro takové dítě je oběd pomocí, která má mnohem širší význam než pouhé nasycení,“ konstatuje ředitel Oblastní charity Znojmo Evžen Adámek a dodává: „Děti se u prostřeného stolu přestanou cítit vyloučené z kolektivu, pestrá a nutričně hodnotná strava posílí jejich zdraví. A někdy je nutné zvážit i skutečnost, že někteří rodiče by vůbec děti do školy neposílali, kdyby tam nedostaly najíst.“

Abychom neplýtvali darovanými prostředky, snažíme se předcházet zneužití. Žádné peníze na obědy, které by mohli tatínkové třeba propít, proto do rodin nepříjdou. My vždy proplácíme fakturu přímo příslušné škole.“

V uplynulém roce tak znojemská charita až do prázdnin podporovala dvě desítky dětí. Na podzim ale začaly finance od dárců na tento konkrétní účel docházet, ztenčil se i příslušný fond z Tříkrálové sbírky, která je v tomto případě hlavním zdrojem peněz. Před Vánocemi už tak mohla Charita proplácet obědy jen dvěma posledním žákům. „Nyní opět záleží na štedrosti lidí, kolika dětem pomůžeme. Rozdat můžeme jen to, co od laskavých lidí vybereme,“ vybízí Evžen Adámek na prahu nové Tříkrálové sbírky.

VÁCLAV ŠTAUD

V plzeňské diecézi chtějí navázat na loňský úspěch

Tříkrálová sbírka v plzeňské diecézi loni přinesla skvělý výsledek. Téměř o půl milionu korun převýšila předchozí rok.

Tento úspěch organizátoři připisují mj. nové kampani, kterou pro rok 2016 zvolili. „Kromě tradičních cest k propagaci sbírky v kostelích a farnostech jsme přidali prezentaci sbírky na sociálních sítích,“ řekla koordinátorka sbírky Alžběta Kalábová a pokračuje: „Oslovili jsme známé osobnosti Plzeňského kraje v čele s emeritním biskupem Františkem Radkovským, představiteli radnice a Západočeské univerzity. Natočili jsme s nimi krátká motivační videa a pak je šířili zejména na facebooku.“ Podobná videa byla natočena i s mladými tříkrálovými koledníky, kteří zprostředkovaně oslovovali své vrstevníky s vysvětlením proč koledovat.

Děkování koledníkům

Tříkrálová sbírka v plzeňské diecézi nekončí spočítáním výdělku. V Plz-

Tříkrálová sbírka v létě? Nikoliv. Koledníci za odměnu v Zoo. Snímek M. Anton

ni loni poděkovali koledníkům oba biskupové – odcházející František Radkovský a nastupující Tomáš Holub. Plzeňská Techmania věnovala 150 volných lístků do svých expozic. Koledníci se scházeli i při jiných aktivitách. „Navštívili jsme skriptorium Studijní a vědecké knihovny Plzeňského

kraje. Konec školního roku jsme oslavili na farmě v Újezdu u Plzně, kde se koledníci mohli svést na koních a podívat se na další hospodářská zvířata,“ vypočítává Alžběta Kalábová. „Nový školní rok jsme začali sponzorovanou společnou návštěvou plzeňské zoo. Koledníci měli zdarma vstup a službu

průvodce. Na prahu roku 2017 čeká koledníky pravděpodobně možnost další netradiční návštěvy: letiště v Líních u Plzně,“ připojuje.

Kolednická tramvaj

„Znovu také oslovíme majitele obchodů a kaváren v centru Plzně a v dalších městech v diecézi, kteří umístí pokladničky na pulty svých obchodů,“ sděluje koordinátorka a doplňuje: „Opět nám pomohou regionální muzikanti a skupiny, kteří ve prospěch Tříkrálové sbírky věnují vstupné ze svých koncertů. Koncerty se budou konat v místních klubech a kavárnách. Počítáme i se zapojením Tříkrálové tramvaje.“ Tříkrálová tramvaj loni vzbudila velký ohlas. Historický vůz z roku 1956 bude jezdit 6. ledna na obvyklých linkových trasách v Plzni. Bude vozit cestující zdarma, za doprovodu zpěvu tříkrálových koledníků, hudebních skupin a sborů. Lidé mohou dobrovolně přispět do umístěných pokladniček. „Loni nám byly odměnou nejen finanční příspěvky, ale také úsměvy cestujících a povzbudivá slova o tom, že se poprvé cítí v tramvaji dobře, protože se na ně někdo usmívá,“ uzavírá Alžběta Kalábová.

MIROSLAV ANTON

Koleda: radost i starost

Sedmnáctiletá tradice Tříkrálové sbírky jednoznačně ukazuje na její úspěšnost a popularitu u veřejnosti.

Mnohem těžší pozici má v rámci celé republiky v litoměřické diecézi, jak říká tamní koordinátorka Tříkrálové sbírky Veronika Vedejová.

Diecéze litoměřická se od jiných, hlavně moravských, trochu liší. Najít plný kostel na nedělní mši svaté je výjimkou a o činnosti Charity, jež je církevní organizací, se mluví zřídka. „Koledníci jsou ale většinou přijímáni s otevřenou náručí a nezřídka se nám stane, že nám lidé telefonují s lítostí, že jsme se s koledou nezastihli doma. Velký problém ale máme se sháněním koledníků a vedoucích skupinek. Zatímco jinde v Česku Charity rozveze pokladničky do farností, kde si koledu obstarají dobrovolníci a děti bývá dost hlavně z výuky náboženství, vydává se Charity na severu Čech přímo do škol. „Často však narážíme na neochotu nezastavených

učitelů, kteří nechťejí děti uvolňovat ze školy,“ přibližuje obtížnou situaci v litoměřické diecézi Veronika Vedejová.

Tříkrálová sbírka je přitom výbornou příležitostí, jak získat prostředky na pomoc potřebným přímo v „působišti“ koledníků. „Většinu škol například navštěvují děti s nějakým handicapem, které často potřebují speciální pomůcky. Pokud se škola rozhodne zapojit se do Tříkrálové sbírky, může 65 % z vykoledované částky pomoci přímo těmto dětem. Stejně tak pokud znáte někoho z farnosti v sociální nouzi, je možné koledovat přímo na něj, stačí jen dát dohromady tříkrálovou skupinku a záměr, na co chcete peníze využít. Pokud by se navíc podařilo, aby v každé obci chodily místní děti, bylo by to ideální. V obcích, kde se to daří, je Tříkrálová sbírka vždy úspěšnější,“ připomíná Veronika Vedejová.

Tříkrálová sbírka ale pomáhá nejen vykoledovanými prostředky, seznamuje navíc koledující děti s trápením a starostmi lidí a často také děti kolem nás a učí je jim pomáhat. Vede děti k poznání a pochopení starostí druhých a nutností obětí pro ně.

EDITH KROUPOVÁ

Z hvězdičky je král

Házení odpadků z oken či nadávky do zlodějů. I to zažili první králové, kteří na počátku nového století vyrazili do ulic, aby pomohli potřebným. Společnost nebyla zvyklá, že jim lidé v převlecích zvoní u dveří a chtějí peníze. O to víc zahřála u srdce slova jedné babičky: „Kde jste byli těch čtyřicet let, králíkové moji?“ ptala se trojice koledujících v Olomouci. Za šestnáct let se Tříkrálová sbírka zapsala do povědomí široké veřejnosti. Svě o tom ví kolednice Vlasta Hermanová z Uherského Brodu.

Paní Vlasta chodí se třemi králi sedm let. „Vnitřně jsem po tom toužila už dávno, protože i mně v minulosti sbírka pomohla, moje nejstarší dcera navíc chodila koledovat se spolužačkami,“ vzpomíná na začátky svého „kralování“ dnes dvaapadesátiletá Vlasta. Za tři krále, které doprovázela, byly převlečené její tři dcery. Aby to nebylo líto nejmladší čtvrté, dostala roli Hvězdičky – byly jí tehdy čtyři roky.

Rajonem Hermanových bylo uherskobrodské panelákové sídliště. „Venku řádil mráz a my navlečené stoupaly vzhůru do pater. Pěkně jsme se zpotily,“ ohlíží se maminka.

Scénář se 6. ledna každý rok opakuje. Dobrovolnice se obléknou do

kostýmů, vyfasují pokladničku i potřebné instrukce a vyrazí do terénu. Koledu zazpívají za jednu štaci i stokrát. „Mezi dětmi je nejpopulárnější z králů Baltazar. Má začerněný obličej a zazpívá si sólo. V jedné skupince ale nesmějí být dva černí, a tak od nás jedna z dcer později přešla do jiné,“ usmívá se paní Vlasta.

Po celých sedm let se Hermanovic kolednice setkávají s vřelostí a přijetím.

Nejvíce tři krále potěší staříček babičky. „Některé mají připravenou i dvoustovku, což nejsou malé peníze, zvlášť když se na Vánoce vydaly vnoučatům a mají co dělat, aby přečkaly do dalšího důchodu. Většina babiček chce něco darovat a ty, které nic nemají, najdou alespoň drobné. Jsou úžasné,“ oceňuje ostřílená vedoucí koledníků.

Některé lidé mají pro krále ještě připraveny nejrůznější sladkosti, večer po příchodu domů tak Hermanovy holky zasednou ke stolu a pustí se do velkého dělení.

Něco se přece mění. Roky totiž běží, a tak jedno z Hermanových děvčat vede svou vlastní skupinku. A malá Hvězdička? Ta vyrostla v krále.

KAROLÍNA OPATŘILOVÁ

Voda, léky a potraviny pro Etiopii

Na začátku roku 2017 opět otevřeme své dveře a svá srdce tříkrálovým koledníkům, kteří budou prosit za všechny bližní v nouzi. Nejen za potřebné z našeho bezprostředního okolí, ale také za ty, kdo denně čelí válečným hrůzám nebo přírodním živlům.

Charita ČR ročně vysílá do světa desítky pracovníků, kteří monitorují situaci v rozvojových zemích. Zjišťují, kde je jich nejvíce třeba, a dohlížíjí, aby byly všechny prostředky vynaloženy smysluplně. Do krizových míst dopravují finanční i materiální pomoc, ale nejdůležitější pro ně je předávat místním zkušenosti. „Ať jsme kdekoli na světě, naše práce má jedno společné – snažíme se, aby se obyvatelé oblastí, které opouštíme, dál obešli bez naší pomoci,“ říká Ondřej Suchánek, programový manažer pro Afriku. Jeho tým letos stanul před náročným úkolem v Etiopii, v zemi, která se trvale potýká s vysokou nemocností a úmrtností obyvatel.

Etiopany tvrdě zasáhlo dlouhodobé sucho následované potravinovou krizí a dalším šířením nemocí. Právě díky prostředkům krizového fondu Tříkrálové sbírky se Charita ČR mohla připojit k iniciativě světových charit, jež tam dodávají humanitární pomoc, ale zároveň usilují o co největší soběstačnost místních.

Prvním krokem je boj s akutní podvýživou, která ohrožuje přes dva milio-

Dva miliony Etiopanů ohrožuje akutní podvýživa.

Ilustrační snímek Charita ČR

ny Etiopanů. Charita prostřednictvím místních organizací dodala do Etiopie potravinové balíčky. „Čtyřem stovek rodin s dětmi jsme dovezli doplňkovou stravu. Z jednoho balíčku žije rodina zhruba měsíc a k léčbě podvýživy musí vypotřebovat nejméně tři,“ přibližuje Muluneh Tesfaye z partnerské charitní organizace v etiopské Hosanně. Balíčky přitom na první pohled neobsahují nic zázračného – 15 kilogramů nutričně bohaté moučné směsi a 0,5 litru jedlého oleje – přesto zachránily mnoho dětí.

Budování závlahového systému

Do oblasti Kachabira díky pomoci z Česka dodala Charita také 480 ovcí a koz, obiloviny a krmné směsi. Pro etiopskou rodinu může koza představovat obrovskou vzpruhu. Prodej kůzlat zajistí obživu na celý rok. Skutečná cesta ze závislosti na humanitární pomoci nicméně spočívá v pravidelném příjmu domácností. A tak se Charita postarala, aby Etiopané ze stovek rodin budovali několik hodin

denně závlahový systém a za výplatu mohli na konci měsíce nakoupit svým dětem léky i potraviny.

Pomoc, která tvoří budoucnost

Charita tím ovšem nevytváří „práci pro práci“ – závlahový systém je v Kachabire nezbytný. Etiopané téměř výhradně závislí na zemědělské produkci se totiž snaží hospodařit co nejintenzivněji, a půdu tak nevědomky vyčerpávají. Odtud pramení nutnost její ochrany proti erozi, správného hospodaření s vodními zdroji a podpory dalších zemědělských činností. „V roce 2016 jsme zásobovali oblast vodními pumpami a příslušenstvím k závlahovací technice. Vystavěli jsme šest studní a nakoupili sazenice i semena stromů. Zásobili jsme včelařská družstva voskem, včelími koloniemi a třeba i rukavicemi,“ jmenuje Muluneh.

Zabíjejí obyčejné nemoci

Většinu zdravotních problémů v Etiopii představují nemoci běžně léčitelné,

jejichž propuknutí by zabránila jednoduchá prevence. Dětská úmrť mívá na svědomí zápal plic, průjem či novorozenecké komplikace. K více než milionu HIV pozitivních obyvatel bohužel ročně přibývá 90 000 nakažených těhotných žen a 14 000 infikovaných novorozenců. Etiopie stále patří mezi země s nejvyšší úmrtností rodiček na světě. To je důvodem, proč se Charita ČR v oblasti Konso zaměřila na péči o matky s dětmi, prenatalní, porodnickou a novorozeneckou péči.

„Kromě dodávek kvalitního zdravotního materiálu je klíčové, aby se rodičky ze spádových zdravotnických zařízení dostaly včas do ústřední nemocnice. To nám potvrdili i místní zdravotníci. Často nemohou ženě pomoci, neboť obyvatelé malých obcí netuší, kam se obrátit,“ líčí Ondřej Suchánek.

Může se zdát, že pomoc několika stům rodin je kapkou v moři dalších tisíců trpících, ale až uvidíte tříkrálového koledníka, vzpomeňte si, že každá taková kapka je důležitá. Každá koruna, která zacinká v pokladničce, může zachránit lidský život.

TEREZA HÝSKOVÁ

Etiopské ženy chodí pro vodu i několik kilometrů.

Ilustrační snímek Charita ČR

Děkuji čtenářům Katolického týdeníku, kteří v roce 2016 přispěli na charitní kampaň „O kapku lepší život“ a do sbírky „Charity pro Filipíny“ částkou přesahující 700 000 korun.

Že dary pomáhají tam, kde je třeba, se můžete přesvědčit na našem webu nebo v dalších přílohách Caritas. Vážím si toho, že nezavíráte oči před nouzí svých bližních.

Lucas Curylo

LUKÁŠ CURYLO,
ředitel Charity ČR

Chcete-li přispívat přímo na pomoc Etiopii, můžete zasílat své finanční dary na sbírkové konto u České spořitelny:

55660022/0800
VS 146

Koledníkům přeji veselou cestu a otevřené dveře

Na Tříkrálovou sbírku je MAREK NAVRÁTIL expert. Není divu. Chystal ji jako její celostátní koordinátor už celkem čtrnáctkrát.

Co vás napadne, když si představíte, že koledníci „z Charity“ vyjdou v celém Česku do ulic už posedmnácté?

Blesko mi hlavou, že mám doma docela dospívající děti. První organizační pokyny pro sbírku jsem dal přečíst nejprve své manželce, která se ke klávesnici natahovala přes své první maminkovské břicho. Pak mě napadá, že to je moc fajn. Po většinu roku člověk z různých stran poslouchá nelichotivé zprávy, jak je ta česká společnost zkažená, a podívejte, takových ročníků, dobrovolníků, dárců a konkrétní pomoci lidem v nouzi. Napadá mě, že je to dobré. Fakt dobré. Velký dík všem, kdo se na sbírce jakkoli a kdykoli podíleli. To může realizované pomoci je neskutečné.

Dokáže vás ještě něco překvapit? Není to už vlastně rutina?

Asi není, protože to bych u toho nebyl.

Tři králové na cestě do Senátu.

Snímek archiv Lubomír Kotek

Mému prvnímu šéfovi v Charitě Jindřichu Suchánkovi vždy vadilo, když někdo řekl: „To nejde.“ Bylo to s ním někdy až k nevydržení, ale zůstávalo za ním neskutečné dílo. Takže když se mě i dnes někdo v průběhu příprav zeptá, jestli by ještě cosi „nějak nešlo“, blikne mi v mysli, že se někdo o něco snaží a že za tím bude podpora, charitní dílo, někdo spokojený, byť třeba jen trochu, a nedá mi pro to něco neudělat nebo se aspoň nepokusit. Pak je okolo spousta třeba i drobných nápadů od kolegů nebo partnerů. Neméně zajímavá je práce s koordinátory nováčky. A tento otevřený přístup s sebou vždy přináší komplikace i různá překvapení. Rozhodně ne rutinu.

Chystáte pro nový rok 2017 novinky, nebo si spíše zakládáte na tom, že Tříkrálová sbírka probíhá každoročně stejným způsobem?

Velkého a převratného nic nepřipravujeme. To spíše na místní úrovni, tam je koledování nejdůležitější. Zmínit musím určitě Tříkrálový koncert, který zazní 8. ledna a opět bude živě vysílán na ČT 1. Tentokrát s interprety Věrou Martinovou, Václavem Neckářem & Bacily, Lenny, Spirituál kvintetem a skupinou Slza či sborem Boni Pueri. Součástí pořadu bude jistě ohlédnutí i představení výběrových cílů pomoci – půjde o příběh Honzíka a Olinky z Plzně, projekt startovacích bytů z Ostravy a pomoci na Ukra-

jinu. Jinak se budeme držet tradičních aktivit.

Co byste vzkázal těm, kdo se zdráhají koledníky přijmout, a proto jim raději ani neotevřou?

Jestli se zdráhají a neotevřou, asi k tomu mají své důvody a je to jejich právo. Nicméně onen vzkaz u sebe mají právě ti naši koledníci. A každý, komu ho předají, pak se zvláštním chvěním pod hrudním košem zavírá dveře, má při tom úsměv na rtech, někdy i slzu v oku, a hlavně báječný pocit, že bylo opravdu dobré ty dveře otevřít.

A vaše přání koledníkům, zvláště těm, kteří letos vyrazí na svou misi poprvé?

Šťastnou a veselou cestu plnou příjemných zážitků a radosti, spoustu úsměvu i pro ty, kdo se na ně třeba budou mračit. Pevné nohy, přívětivé počasí a dobrý návrat domů. Silný pocit, že udělali něco dobrého pro sebe a pro svého bližního, a hlavně nebojácný a zvukový hlas, protože ten se při koledě docela hodí. Držte se!

JAN OULÍK

Marek Navrátil stál od počátku za organizováním Tříkrálové sbírky (2001) v olomoucké arcidiecézi, od roku 2004 je současně celostátním koordinátorem sbírky. Zároveň je ředitelem Charity Konice. V roce 2014 obdržel Cenu Charity ČR za rozvoj charitního díla.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2017

Když tři králové nepřijdou

Charity a farnosti vysílají do terénu spousty koledníků a vynalézavost, jak vyjít zájemcům vstříc, je nemalá. V některých lokalitách už lze tříkrálové pozhánání předem „objednat“, dokonce i v odpoledních hodinách. Bohužel ani tak se noha koledníka všude nedostane. Co dělat?

GENERÁLNÍ PARTNER
CHARITY ČR

HLAVNÍ PARTNER CHARITY ČR

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER

MEDIÁLNÍ PARTNER

Jak přispět

Do sbírky je možné přispět několika způsoby, a to celoročně.

Na sbírkový účet
66008822/0800
u České spořitelny, **VS 777**.

Zasláním dárcovské SMS ve tvaru **DMS KOLEDA** na číslo **87 777**.

Cena jedné DMS je 30 Kč, na konto Tříkrálové sbírky jde 28,50 Kč.

Sbírku můžete podpořit také pravidelně. Při zaslání **DMS ROK KOLEDA** na číslo **87 777** vám každý měsíc bude automaticky odečtena částka 30 Kč.

Více na:
www.trikralovasbirka.cz

